Sisäministeriö LAUSUNTO SM2019-00402

PO Puiro Johanna(SM) 30.09.2019

Viite
U 98/2018 vp

Asia
EU/OSA; Perustuslakivaliokunnan kuuleminen 1.10.2019; komission ehdotus asetukseksi verkossa tapahtuvan terroristisen sisällön levittämisen estämisestä (U 98/2018 vp)

Perustuslakivaliokunta on pyytänyt sisäministeriöltä lausuntoa otsikossa mainitussa asiassa. Samaista komission asetusehdotusta on arvioitu aiemmin perustuslakivaliokunnassa (PeVL 43/2018 vp). Lausuntonaan sisäministeriö esittää seuraavaa.s tähän

Perustuslakivaliokunta on valmistelun aiemmassa vaiheessa antamassa lausunnossaan kiinnittänyt huomiota muun muassa ehdotetun sääntelyn täsmällisyyteen ja tarkkarajaisuuteen, sen vaikutuksiin suhteessa pieniin toimijoihin, oikeusturvaan ja yhteydenpitoon pyynnön tehneen valtion ja pyynnön kohteena olevan valtion viranomaisten välillä. Samoja seikkoja korostettiin myös valtioneuvoston kannassa.

Suomen aloitteesta neuvoston yleisnäkemykseen lisättiin uusi säännös (uusi artikla 4 a). Artikla mahdollistaa jäsenvaltion puuttumisen toisen jäsenvaltion tekemään terroristisen verkkosisällön poistopyynnön niin, ettei se vaikuta poistopyynnön saaneen jäsenvaltion perustavanlaatuisiin etuihin. Neuvoston yleisnäkemyksessä terroristisen verkkosisällön määritelmään (artikla 2 a) lisättiin lisäksi suora viittaus terrorismidirektiiviin. Neuvoston yleisnäkemyksessä korostettiin myös sananvapauden ja lehdistön vapauden merkitystä. Johdantokappaleeseen 33 lisättiin kirjaus siitä, että säilytyspalveluntarjojan tulisi tarjota ympärivuorokautinen yhteyspiste sisällön poistamiseksi sen jälkeen kun tarjoajaan on kohdistettu poistomääräys ja lisäksi yritykset voivat ulkoistaa tämän yhteyspisteen toiminnan. Asetuksen täytäntöönpanoaikaa pidennettiin vuoteen.

Asian käsittelyvaihe

Neuvoston yleisnäkemys hyväksyttiin ministerineuvostossa 6 päivänä joulukuuta 2018. Neuvoston kanta mukailee pitkälti komission ehdotusta. Suomi ei tukenut neuvoston yleisnäkemystä. Suomen näkemyksen mukaan asetusehdotuksessa oli vielä tarkennuksia vaativia kohtia, sekä piti tarpeellisena sitä, että keskeisten määritelmien sanamuotoja, toimivaltaa ja toimijoiden rooleja tarkennettaisiin. Suomen mukaan on tärkeää, että asetuksella rajoitetaan vain välttämättömiltä osin perus- ja ihmisoikeuksia sekä kansalaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia.

Euroopan parlamentin ensimmäisen käsittelyn vaiheen kanta hyväksyttiin 17 päivänä huhtikuuta 2019. Euroopan parlamentti esitti asetusehdotukseen monia useita muutosehdotuksia, jotka eroavat sekä komission ja neuvoston kannasta. Terroristisen sisällön suhteen Euroopan parlamentti esittää myös jossain määrin määritelmän sitomista tiiviimmin terrorismidirektiiviin, mutta toisaalta kaventaa terrorismidirektiivin soveltamisalaa. Lisäksi Euroopan parlamentti ehdottaa muutosta toimivaltaisen viranomaisen määritelmään. Euroopan parlamentti myös ehdottaa, että poistomääräyksiä sekä

proaktiivisia toimenpiteitä koskevia artikloita muutetaan ja että määräys ilmoituksista poistetaan asetuksesta kokonaan.

Trilogineuvottelut asetusehdotuksesta on tarkoitus aloittaa Suomen EU-puheenjohtajakaudella tänä syksynä, eikä Suomi puheenjohtajavaltiona tuo esiin omia kantojaan neuvotteluissa. EU-puheenjohtajavaltion roolissa Suomi tulee edistämään trilogineuvotteluja ja niiden loppuun saattamista niin sanotussa toisen käsittelyn varhaisessa vaiheessa neuvoston yleisnäkemyksen pohjalta. Suomi pyrkii trilogineuvotteluissa neuvoston yhteisen näkemyksen puitteissa edistämään sanavalintoja, jotka edistävät perusoikeuksien suojaamista sekä asetuksen selkeyttä ja tarkkarajaisuutta sekä tarkentavat ja mahdollisuuksien mukaan vahvistavat palveluntarjoajan isäntävaltion roolia.

LIITTEET

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi